

دائرة مخصوصه

در سعادتده باب عالی جوارنده

محل اداره :

مشرط القیم

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار جدیده مع المنوبه

قبول اورانور

درج ایندیهین آثار اعاده او نواز

دین، فلسفه، علوم، حقوق، ادبیات و سیاسیات و بالخاصه کرب سیاسی و کرب اجتماعی و مردمی احوال و مشوره اسلامیه و نه بحث ایدر و هفته ده بر نشر انور.

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

سنه لکی التي آیلنی

ممالک عثمانیه ایچون	۸۰	۴۰	غروش
روسیه	۶۰۵	۳۰۵	روبله
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹	فرانق

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

بر بیت ویاقصیده انشادی اوزرینه معاصرلری و جدہ کلہرک رقص ایدرلر ، هورا تیرلردی . فقط کندیسسی اصلا مشارکت بیورمازدی . بو حالده شان والا وسیرت مبارک لری نهدن عبارتدی ؟ رسول اکرمک شان وسیرتاری ده پک عالی ایدی . دأب شریفلری جدیت واستقامت ، سچیة سذیهلری صدق وامانته ملازمت ایدی . بو سجایای کرانهالری دها ربعمان شبابتلرندہ معروف اولمغله بوتون قبائل آراسنده صادق وامین عنوانلرله ممتاز ایدی . مأکل ومناکج کبی امور طیبہده افراطپرورلکی یوق ایدی . مثلاً برکنج نه قدر مہذب ومنورالہکر اولسه هوسات نفسانیہدن مجرد ایدہ من ، اول حضرت ایسه دورہ شبابتلرینی یاشلی بر قادین ایله امرار ایتمش ، ایلاک زوجہلری جناب خدیجہ ایله یکرمی سنہدن زیادہ مدت برلکده یاشامش ، مشارالہانک وفاتہ قدر بشقہ قادین تزوج ایتہمشدر . [صوکر اکی تزوجلری ہب بر حکمت ومصاحتہ مبنی وقوع بولدیفنی ایضاح ایدہ جکیز .]

قبل التزوج دخی کمال عفت وطہارت اوزرہ اولوب برکنج قادینہ ابراز عشق ومحبت کبی منکراتدن برشی ارتکاب ایتدیکی یوقدر . افراد قبیلہلری ایسه عشق زنان وابتلائی شہواتہ غلیان ایله غایت معروفلردر . نصل کہ قصائد مشہورہلری بوکا شہادت ایتکدهدر . علی الا کثر قصائد قدیمہ عرب بلغانک « تشیب » دیکلری صنعت یعنی معشوقہنک محاسن اوصافی ذکرہ مبادرت ایله بدأ اولدیفنی معلومدر .

(مابعدی وار) مناسترلی اسماعیل حق

عصر سورۃ جلیلہ سنک تفسیری

اللہ قارشی اولان ایمانی ، فقط بزم شویان ایتدیکمز طرزده کی ایمانی غائب ایدن آدمک گرفتار اولہ جنی خسرانک الہ اوافق درکسی قدرت وعظمتی اکوانی محیط اولان قادر مطلقہ کمال اعتماددن ایلری کلن قوۃ عزمدن محروم قالمسیدر ؛ محروم قالہ جنی نعمتک الہ خفیف درجہسی ده شدائدہ معروض اولدیفنی زمان روحک الہ بیوک مدار استناددن جدا دوشمه سیدر ، مصاب اولہ جنی خسسارک الہ ناچیز مرتبہسی ایسه هوسات مشتبہ آردہ سنده متحیر قالہرق توجہ ایتہسی ایجاب ایدن وجہہ کمالی کوسترہ جک ہادیدن ناامید اولسی ، ایچندن چیقامیہ جنی بر شہستان خیرتہ دوشمسیدر .

آرتق ہانکی محرومیت بوندن بیوک اولہ بیلیر ؟ عین محرومیتدن امتلردہ افراد کبی نصیبہ دار اولور .

اعمال صالحہ علی الا کثر ایمان صحیحہ تابع اولور . بونکہ برابر خلق ایچندہ شوطنی ده بسلینلر وارکہ : ایمان افعالہ تأثیری اولمبوب باطنہہ قالان بر خیالی ، بر ماہیت مجردہ بی افادہ ایدر برکدهدر ؛ یاخود بر شخصک دیکرندن مدار تمیزی اولمق اوزرہ اتخاذا ایتمش اولدیفنی اعتقاددر ؛ بر مسلمک کندیسنک اہل توحیددن اولدیفنہ ، حضرت

محمد (صلعم) ک امتندن بولدیغنه اعتقاد ایدہرک ملل سائرہدن تمیز ایتہسی کی . کذلک ہر دیندہ بولتان انسانلرک اودیندن ظن ایتدکلری ہر شیئہ اعتقاد ایتککہ برابر کندیلرینی اودینک مقتضایسنجہ حرکتہ مجبور کورمہملری کبی . بویله بر ایمان صاحبی خسراندن قورتارماز . شہہ یوقدر کہ نجات ایچون عمل صالح لازمدر . اعمال صالحہی ایسہ یوقاریدہ اجمالاً بیان ایتدک . بو اعمالی ادا ایتیلرہ کرک دنیاہہ کرک آخرتہہ توجہ ایدہ جک خسار قدر بیوک خسار اولہماز . خسرا نہ او معنای ویردکن صکرہ بالطبع اکلایشیلور کہ او ، ایمانی غائب ایدنلرک عمل صالحی ترک ایلینلرک کافہسنہ شامل اولہ جقدر ؛ ایستر بونلر کندیلرینہ انبیاطرفدن تبلیغ واقع اولدیفنی حالہہ کوستریلن طوغری یولدن صاپمش اولسونلر ؛ ایستر اہل فترت دینلن طاقدن بولسونلر ؛ یاخود بو کونہ قدر ہیچ بردعوتہ مظهر اولسونلر ، مساویدر . زیرا آیت کریمہده کی خسر ، خسر آخرتہہ مقید اولدیفنی کبی ، خسر آخرتہہ ابدیتہہ تحدید ایدیش دکل ؛ آیاتک صراحتندن شوچیہ یورکہ مؤمنلردن اولمایان ، یاخود اعمال صالحہہہ بولنمایان خاسردر ، یعنی ضالالتدہدر ، یاخود حرمانہ محکومدر .

بونک ایسہ ہانکی زماندہ ، ہانکی مکاندہ اولورسہ اولسون ؛ ہانکی حال اوزرہ بولنورسہ بولسون ، بوتون صنوف بشرہ شامل اولہ جغندہ شہہ یوقدر .

سورۃ جلیلہہہ امک ، افرادک خسراندن نجاتی کافل اولہ بیلہ جک ارکانک ایکسی ذکر اولندقدن صکرہ دیکر ایکی رکن دہا وارد اولمشدر کہ بونلردن ہربری افرادک تعاونیلہ تمام اولہ بیلیر . فردواحد ایچون مستقلاً اونلری ادا قابل دکدر . بویکی رکن ایسہ تواصی بالحق ایله تواصی بالصبردر . زیرا تواصی آنجق متعدد اشخاص طرفندن اولہ بیلور . او حالہہ عددی نہ قدر چوق اولورسہ اولسون افراد امت ایچون ہربری طائیدیغنی سائر افرادہ حق طلب والتزام ایله ، بوتون شئوئندہ صبرومتاتی اختیار ایله وضیتہہ بولندجہ خسراندن نجات یوقدر . اگر شخص واحد بو وظیفہی ادا ایدردہ بشقہ سنہ وصیتہہ بولنور ، لیکن دیکرلری اونک ایفا ایتدیکی بوفریضہدن کری طورور ایسہ جملہ سنہ بہمہ حال دنیاہہ خسرا نہ جکدر . زیرا بر امتک قسم اعظمی حقندن ، حقہ دعوتدن غافل اولور ؛ قبلردہ کی سچیہ صبر ومتانتہہ ضعف طریان ایدرسہ ہیچ شہہ یوقدر کہ او امتک اوزرینہ باطل مستولی اولور ؛ افرادک عزمی ضعیف دوشر ، حالی فنا لاشہرق نفسنی کریوۃ ہلاک واضمحلالہ دوشورمش اولور (واتقوا فتنة لا تصیبن الذین ظلموا منکم خاصۃ) . لیکن آخرتہہ کلنجہ اورادہ کی خسار یالکیز فریضہ وصیتی ادا ایتینہ ، یاخود او وصیتی دیکلمینہ قبول ایتینہ عائد اولور . اگر او وصیتی ایفا ایدن آدم سوزینک مسموع اولسی ایچون محتاج اولدیفنی وسائلی اللہ ایتدہ مخاطبتک عدم قبولی کندیسنک نصیحت خصوصندہ اتخاذا ایتدیکی طریقندن ایلری کلیرسہ ، یعنی انصایحی بشقہہ بر یولدہ ادا ایتدیکی تقدیردہ قبولی مأمول اولورسہ ، اوزمان آخرتہہ کی خسارندن کذلک اونک دہ حصہ دار اولسی لازمکلیر .

مسامحه جهته کیدیلیر : مثلاً ظلمه ملوکدن، یاخود امرادن برینه بونی ترکایت. بونی یایم. چونکه منکر در؛ یاخودشونی یاپ زیرامعروفدر، دیمک شویله طورسون، سزه اولی اولان شو یایمیش اولدیغکز ایشی یایمقدر، یاخود کاشکه شونی یایمایه ایدیکز، کی بر سوز سویلك بیله محتمل دکدر. چوق زمانلر بوقیلدن برسوز او ظالمک تهوویله قائلک هلاکنه سبب اولور.

لکن امر بالمعروف نهی عن المنکر یالکز بویله محدود بر دائره داخلنده کی منکرک تغیرینی طلبه منحصر دکدر. بلکه جامعلرده، یوللرده، چارشیلرده، مجلسلرده، خصوصی اجتماعلرده، الحاصل احباب ایله وقوعه کلن مصاحبهلرده ایرادایدیله جک وعظ و نصیحتی ده شاملدر.

بوکا ایسه هرکس کندی مقدارینه کوره قدرتیاب اوله ییلیر، او حالده علی الاطلاق امر بالمعروف ونهی عن المنکر فریضه سنی ادادن عاجز اولدیغنی ظن ایتک کیمسه ایچون ممکن اوله ماز. زیراشوبیان ایتدیکمز وجوهک کافه سندن عاجز بر آدم نصل بولنه ییلیر که عجزک بودر که سته حیوانلربیله واره مز.

شوقدر وار که کرک علمایه، کرک علمادن کورینلره بوفریشینی ادا ایچون حاکم، زمانک، اختلافات اقوامک ایجاب ایتدیکی وسائلی ده اله ایتک واجبدر. بو وسائطک برنجیسی کندیلیرینک تاریخ صحیحی، اقوامک صورت ظهوریله اقبال و اضمحلاللارندن باحث علومی، علم اخلاقی، علم احوال روحی، الحاصل افکار باطله قلوبه نصل یول بولور، عقل ایله حقیق بینی نصل توفیق اولنور، منافع دنیویه ایله منافع اخرویه نصل بربرینه تقرب، نفسلر شردن جهت خیره دوعری نه صورتله اماله ایدیلیر، بورالیرنی اکلامق ایچون لازم کلن علومی اوکر نمکدر. اوکر بونارک کافه سنی اوکر نمزلر ایسه خلقک وبالی کندیلری یوکنمیش اولورلر. دعوای عجزده بر فائده تأمین ایتمز. زیرا قیل و قال ایله، مناقشه الفاظ ایله او قدر زمان هدر ایدیورلر که علوم صحیحده تبحر ایدلیرینه بالغاً مبالغ کافیدر. ایشته کندیلری ده سلف صالحک طومش اولدیغنی مسالک داخنده طلب علم ایتسینلر، جناب حق اونلره ظهیر اولغنی کافدر. لکن امر الهی یی ادادن عاجز قالمیرینه سبب اوله حق بی لزوم مباحث ایله افنای حیات ایتدکری ایچون نزد الهی ده شایان قبول بر عذرلری اولامیه جقدر. دهاطوغریسی بونلر معذرتلیرینک قبول اولمیشنی دکل، اوزرلیرینه بر بلای آسمانینک نزولنی بکله ملیسدرلر! حتی امر بالمعروف ونهی عن المنکر فریضه سنی بحق ادا ایتک، خلقی باطلدن آلیقویوب حقه، ملوناتدن منع ایدوب طبیاته سوق ایتک ایچون انسانک ارض اوزرنده سیروسفر ایتسی، قلوب کر دنک طولنی مرضی اولچمسی، آثار اجنبیه ایچنده منسوب اولدیغنی ملته نافع شیلر واریسه اخذ، مضرشیلر وارسه مدافعه ایچون اجنبی لسانلری اوکر نمسی ایجابات زمانه دن اولسه علما ایچون بو خصوصده اولانجه استطاعتلیرنی صرف ایتک واجب اولور. ذاتاً برنجی قرن هجریدن دردنچی قرن هجری به قدر کلوب کچمش

منکراتک تعممنی کوردکری حالده آغزینی آچایان، اوکئی آلمق ایچون کندیلرنده هیچ بر حرکت کورلین بر امت حقیقده هانکی نجات متصور اوله ییلیر؟ منکرات ایسه افرادک فسادینی، امتلرک اضمحلالی موجبدر.

تواصی بالحق ایله تواصی بالصبره ایکی امر داخل اولور که بری امر بالمعروف دیکری نهی عن المنکر در. زیرا حق ایله وصیتده، حقه دعوتده بولنان آدم باطلدن نهی ایتدکجه بو وظیفه یی تمامیه ادا ایتش اوله ماز. کذاک اعمال صالحه نک مشقتلیرینه صبر ایله توصیه ده بولنان آدم اعمال رذیله نک مساویسنی، اعمال حسنه نک ترکندن حصوله کله جک عواقبی بیان ایتدکجه مقصوده ظفریاب اوله ماز. ایشته جناب حق امر بالمعروف نهی عن المنکر دن عبارت اولان بویکی رکئی ده تواصی بالحق تواصی بالصبر رکنلیرینه تودیع ایتش؛ افرادندن هر بری حصه استطاعتنه دوشه جک مقدارده بوفریشینی ادا ایتین بر قوم ایچین دنیا و آخرتده خسراندن نجات اوله میه جغنی بزه تقریر ایتشد. ایراد ایلدیکی قسم ایله ده بو خبری بزه تا کید بیورمشدر که نه بو خبرده تجوز وارد، نه ده ضمانده کی امرده مسامحه. ایتدی خسراندن قورتیلیمق ایستین هر بر اتمه شوفرشی ادا ایتک واجب اولور که اوده خیری توصیه، شری نهی دن، یاخود تواصی بالحق ایله تواصی بالصبردن عبارتدر. اوکر بر امتک اخلاق وعاداتنه عارض اولان بر انقلاب نتیجه سی اوله رق خیر خواهانه وصایای کریمه کورمک، و یاخود تواصی بالخیر فریضه سنی ادا ده مسامحه کوسترمک فلاکتی میدان آیرسه بوجال او اتمه خسارک توجهنه، دنیا ده ذلت وهلاکک، آخرتده ندامت وعذابک ورودینه بردیلدر.

امتک بویله بر مسامحه سنی کوردیکی حالده اصلاحندن عاجز اولدیغنه بناء علیه میدانده کی فنانغه یالکز قلباً بغض ایتک صورتیه کندیسینک خسران دنیویدن اولسه بیله خسران اخرویدن قورتیله جغنه قائل اولق هیچ کیمسه ایچون جائز اولمز. بوگونکی مسلمانلردن بر قسمی، خصوصیه علمما صنفی بوکا ذاهب اولمقددر. حالبوکه بو ذهابلرنده یک بیوک خطا ایدیورلر. عوامه قارشنی دائماً نصیحتده بولنمادجه اونلرک اشمئزاز کوستره لرینه باقمایه رق دوعری یولی هر زمان بیان ایتدکجه بو وظیفه سزلکک ایجاب ایده جکی مسئولیتدن، یعنی محضاً سوزلیرینک مسموع اولماسی، خالقک کندیلرندن یوزجویر مکده بولمسی عذرله عقوبت الهیه دن نجات بولاجقلیرنی ظن ایتملری نه بیوک خطادر! ایشته وعد الهی صادق، خبرایسه مؤکدر؛ نأویله هیچ یول یوقدر. بو علمادن بر قسمی (من رأى منکم منكراً فليغيره بيده فان لم يستطع فليسهان فان لم يستطع فليقلبه) حدیث شریفی ایله احتجاج ایتک ایستورلر. لکن بزه قایرسه دیرز که امر بالمعروف نهی عن المنکر یی ترک خصوصده بو حدیث شریف ایله احتجاج صحیح دکدر. زیرا رؤیتی حالنده بر منکری تغیر بر امر خاصه تعلق ایدر که اوده معین بر شخصدن صدور ایدن معین بر منکر در. حالبوکه بعضاً بر سبب مخصوصدن طولایی معین بر شخصه قارشنی ایدیله جک معامله ده

اسلاف ایچنده علمای عصرک بو خصوصده اسوه اتخاذ ایده جکری نه قدر بیوک آدم لر واردر ! بوقسه محضاً ایشک قولای طرفنه کیتمک ایچون بوکا مخالف اوله رق التزام ایدیلن دوشونجه لری کافه سی بر یغین شیطانی وسوسه لر در که قرآنک معانی بینه سنه نظر امان عطف ایتکدن علمامزی آیقویار ، رحمت رحمانه مظهریتدن محروم براقیر .

مرحوم شیخ محمد عبده

محمد عاکف

استقبال اسلام لر کدر ... اسلامیت کدر

قانون عظمت خلقتک احتوا ایلدیکی اسرار لایتناهیة نک عصر لر دن بری بویوب کلن مهر معرفتله تنویر ایدیله بیلن نقاط مظلمه سی آره سنده نظر لر مزده منکشف ومنجلی اولان بر حقیقت .. بر حقیقت علویه وار ایسه اوده عظمت ، هیبت الهیه .. قوت و قدرت صمدانیه در .

هر ذرده حیرت بخش عقول نیجه قوانین کیزلین بوعظمت ، بوقدرته قارشی بشریت زانو بزین تحیرله اعتراف عجزه شتابان اولیور . اوله قوانین مکمله .. اوله دساتیر معظمه که بشریت آنلرک تدقیق وتبعیله نقطه عال العال مدنیته وصول ایچون چبالایور .. حقیقته تقرب ایچون اوغراشیور .

شبهه برنوره طوغری قوشمقدر

حق تنویر عقول ایچون حقدر

دیین بر ترک شاعرینک بویوک سوزینه اشته بشریت بوکون امتثال حرکت اوغراشیور .

اوت !.. ستره ابصار من اسرار خلقت وحیاتی بزه کوسترمک لطفنده بولمندی . اونک ایچون بر نور .. بر نور الوهیت .. بر نور احدیته طوغری قوشیور . چونکه « حق تنویر ، عقول ایچون حقدر » .

تدقیق وتبعیله بشرینک نقطه کاله طوغری صعودینه سبب اوله حق بو قوانین ، محکوم عجز وجهالت اولان ملل واقوامی ضیای حیات بخشاسیله جانلاندیریور .. اویاندیریور .. آنلری ده طریق تمدنه صوقارق سرعتله خطوه انداز اولملرینی امر ایدیور . زیرا بر زمان که جک که بوحقایق علویه آشنا اولیان بر فرد قالمایه جقدر . چونکه آینه عالم بزه محکوم عطالت اولان بر ملتک پایدار اولدیغنی کوسترمیور . جمله سی حفرة انقراضک وادی مخوفنه طوغری سقوط ایله نابود اولملر در .

اشته نقطه حقیقته طوغری قوشه قوشه بر زمان که جک که قرک پارلاق شعاعاتیله منور بر کیجه ده قبه افلاکک منظره حیرت بخشاسیله غشی اولان بر چفتجی تارلا سنک بر کوشه سنیدن دور بینیه ، تلسقوبیله بو عظمت ، بو هیبت نکران اوله حق . کتاب عالمه یکی بر حقیقت ، یکی بر قانون علاوه سی ایچون اوغراشه حق . هر کس

تدقیق وتبع عالمه قویوله حق . نیجه ترقیات مهمه ایله بوکون وجودینه احتمال تصور ایده مدیکمز حقایقه دسترس اولنه حق . سکان سما ایله قونوشوله حق ، آنلرله هم بزم وفاق اوله رق کسب الفت وانسیت ایدیله جک . بشریتک بوکون او کنه کچه مدیکی غیر قابل شفا امراض وخیمه نک هر بر رینه بر داروی عاجل کشف وانسال آتیة بشرک امن واستراحتلرینه متعلق خصوصات آنلر طوغمه دن استحضار اولنه حق . هپسی ، هپسی ایچون چالیشیله حق ، هپسی وجوده کله جک ، محیط مدنیته دخول ایله مرکز مدنیتک اوجانفزا ، اوروح افزا منظره بدایع نمونه حیرتله قاریشیق بر اشراح ایله عطف انظار ایدیله جک ... والحاصل تام معناسیله حقیقت انظار بشریت اوکنده عرض جهره ایتسام ایلله جک در .

فقط اشته بر بیوک سوز که اونی هپچ خاطر لر مزدن چیقارمیه لم :

« هر خطوه ترقی حدود اسلامیه تقریدر »

اوله ایسه تصور آتمک حصولی آننده - که نقطه عال العال وصول بشردر - عالم ، کره اسلامیتک ضیای لطیف صفا بخشاسیله منور اوله حق ، بشریت اونور حقیقیدن استفاضه حقیقت ایلله جکدر . اسلامیتک اسالاساس متینی ترقی ، دائماً ترقی دکلیدر ...؟

اوله ایسه اشته او نقطه عال العال .. اوت ، بشریتک چبالایه ، چبالایه کیتمک ایسته دیکی اونقطه حقیقت ، اسرار خلقت وحیاتی کشفله عظمت و قدرت ربانیه یه قارشو قوت و قدرت بشرک منزله هپچی ده اولدیغنی اکلامق ؛ عجز بشری ادراک ایتکدر .

بوکون هنوز ، دریای بی پایان اولان علومک کنارینه واصل اولانلرک نقطه حقیقته طوغری پرواز ایتلری ایچون بر شهر احتشام کشف اولنه مدی .

اشته او شهر احتشام اسلامیتک دساتیر مبینی آره سنیدن بتون عالم مدنیته حیرتله غرق ایدرک چبرینه ، چیرینه چیه حق وانظار بشریت اوکنده صحه حقیقتی بتون قوت وشعشعه سیله تجلی ایتدیره جکدر . بونی بیوک بر اعتماد ، بر اعتماد قوی ایله سویلیورم .

زیرا قانون عظمت خلقتک تدقیق وتبعیله تدوین ایدیلن وبوکون کتبخانه عرفان بشری تزیین ایلین علوم وفنون حاضره نک کسب حقیقت ایتش نظریات ودستوراتندن بر نقطه سی بیله ۱۳۰۰ سنه اول بشریتک نقطه کاله وصولی ایچون رهبر اولق اوزره عالم غیب دن کوندریان قرآن عظیم الشانک احتوا ایلدیکی حقایق علویه مباین دوشامش و بلکه تأیید وتوثیق ایلشدر .

« ولارطب ولا یابس » نظم جللیله بزه آرادیغمز حقیقت علویه نک او کتاب مکنونده مندمج اولدیغنی اخبار بیوران الوهیت ، بینه بزی او ساحة تدقیق وتبعمزه وضع ایلش اولدیغنی نیجه بیک آیات بنات ایلله حقیقته طوغری قوشمقله مکف قیلدیغنی ایچون بیوک براعتاد ایلله دیورز که بو کتاب علویت نصاب عقده اسراری چوزده جک ، معمای خلقت وحیاتی حل ایده جک ، بناء علیه اسلامیت انوار شعشه داریلله عالمی احاطه ایلله جکدر .